

PÅ BESØG I FORTIDEN FOR AT FINDE NUTIDENS GODE ARBEJDSLIV

Arbejdermuseet og TEC har sammen udviklet undervisningsforløbet Hoved og hænder i forbindelse med udstillingen Håndens arbejde. Det har udvidet skolens læringsrum og gjort museet klogere på en vigtig målgruppe. Og ikke mindst er eleverne blevet mere bevidste om, hvad der udgør det gode arbejdsliv – for dem.

AF ULLA HINGE THOMSEN, JOURNALIST

Hvad udgør det gode arbejdsliv for en kommende faglært håndværker? Handler det om at arbejde i træ eller stof? Om at have mange søde kolleger? Hvilke kunder man gør glade med sit arbejde? Eller om man får lov at stå i fred og blive rigtig dygtig til at betjene en maskine?

De og mange andre spørgsmål fik otte klasser à 22-28 EUX-elever fra erhvervsskolen TEC i efteråret 2018 og foråret 2019 mulighed for at arbejde med på forløbet Hoved og hænder på Arbejdermuseet i København.

Forløbet blev til i et samarbejde mellem Arbejdermuseet og TEC EUX på Frederiksberg og i Ballerup, som startede allerede inden, udstillingen slog dørene op for publikum.

”Jeg fik et tip om den nye udstilling, mens den var ved at blive forberedt. Vi ønskede fra vores side et forløb, hvor vi kunne få vores elever ud af klassen og gerne ind på museerne og møde den kultur, de skal dannes og uddannes til, dér,” siger lærer på TEC EUX, Thomas Palmelund Johansen, og uddyber:

”Vi skal jo som teknisk skole danne de unge mennesker til at indgå i arbejdslivet, og til det hører en kultur, som har en historie. Den nutidige kultur får de ude på praktikstederne, men historien er noget, vi som skole kan give dem – og gerne i en anden form end bøger.”

Thomas Palmelund henvendte sig derfor til

Arbejdermuseet, der tog imod med kyshånd. ”Vi havde jo håbet, at Håndens arbejde ville være relevant for erhvervsskoleeleverne, fordi de er i fødekæden for en af målgrupperne for udstillingen, nemlig de faglærte; at der allerede inden udstillingen åbnede, kom nogen og sagde, at det var det, gav inspiration og motivation fra starten,” siger Ane Riis Svendsen.

HÅNDENS ARBEJDE

Er en særudstilling på Arbejdermuseet i København, som åbnede i 2018. Den er del af et toårigt projekt, der også omfatter en række arrangementer og undervisningsforløb for bl.a. udskolings-elever i Folkeskolen. Fokus er på faglig stolthed, godt håndværk, at gå fra lærling til mester og blive del af et fællesskab, på materialer, svendebreve, samarbejde på håndværkernes arbejdspladser, nedslidning og videns-hierakier – og meget mere.

Se mere på [Arbejdermuseet.dk/det-sker/udstillinger/haandens-arbejde/](https://arbejdermuseet.dk/det-sker/udstillinger/haandens-arbejde/)

HVORDAN SKAL MIT ARBEJDSLIV VÆRE?

I selve forløbet kom eleverne fra både grunduddannelsen og hovedfagsuddannelsen ind

på museet sammen med deres lærere for at løse forskellige opgaver i udstillingen. Under temaer som Hvad er jeg til? Tid til at lære og B-siden af arbejdet arbejdede de sammen i grupper om, hvad der udgør et godt arbejdsliv og en god arbejdspladskultur for dem.

”De skulle rundt og undersøge, hvordan de selv forholder sig til arbejdslivet, tage de vigtigste pointer fra hver øvelse og til sidst vælge de elementer ud, som skal udgøre deres fundament i fremtiden,” fortæller Ane Riis Svendsen.

”

”DET VAR EN MEGET GOD IDÉ, AT VI HAVDE DET PAPIR MED TEMAER, VI SKULLE GÅ UD FRA. SPØRGSMÅLENE FIK EN TIL AT REFLEKTERE OVER NOGLE ANDRE TING. FOR EKSEMPEL DET RUM MED DE FORSKELLIGE MATERIALER GAV ET MEGET GODT INDBLIK I FORSKELLENE MELLEM HÅNDVÆRKSFAGENE.”

”

**Mikkel Olof Christensen, 19 år,
2. hovedforløb som EUX Elektriker**

I hver øvelse var der noget, eleverne skulle gøre, noget de skulle diskutere og noget de selv skulle reflektere over. I én øvelse skulle de fx mærke på forskellige materialer og tale om, hvilke de bedst kunne lide og hvorfor. I en anden skulle de skiftes til at slå et søm i og derefter tale om, hvordan de hver især gik til øvelsen. Var det ved at iagttage de andre? Få det forklaret? Bare kaste sig ud i det? Og hvad sagde det så om, hvordan de lærer bedst? Desuden var der øvelser i samarbejde. Alt sammen med det formål at få eleverne til at reflektere over og diskutere det arbejdsliv, grundfagseleverne skal vælge retning på, og hovedfagseleverne er godt på vej ud i.

”For grundfagseleverne var det en mulighed for at afklare retningerne, både i forhold til, hvordan de reagerer, når de er ude på opgaver, og når de skal vælge uddannelse. Hovedfagseleverne har allerede erfaringer med arbejdslivet og kunne reflektere over de erfaringer,” siger Thomas Palmelund Johansen og giver et eksempel:

”I udstillingen bliver der vist en film om

mester- og elevforholdet. Den reagerede nogle af hovedfagseleverne meget kraftigt på, for de kunne ikke genkende billedet fra deres egne arbejdspladser. Det gav anledning til gode diskussioner om mester-rollen og hvem der egentlig har den på en arbejdsplads. For nogle af grundfagseleverne mundede filmen til gengæld ud i en diskussion om lærerens rolle på erhvervsskolen.”

I den sidste del af udstillingen skulle eleverne diskutere viden og hierarki af videnstyper – det at hovedets arbejde – tænkningen – ofte ses som skilt fra håndens og måske også som ’finere’. ”Det vil de meget gerne diskutere. For dem giver det slet ikke mening at adskille de forskellige typer af viden. De har jo også valgt EUX og er gode til at koble forskellige slags videns typer,” siger Ane Riis Svendsen.

UDBYTTE FOR ALLE

Generelt oplevede både museet og lærerne, at eleverne var deltagende, selv om der var forskel på, hvordan de gik til opgaverne.

”Når eleverne er aktive, diskussionslystne og i gang, er det tegn på, at vi laver noget, der fungerer for dem,” siger Ane Riis Svendsen og fortsætter:

”For mig var noget af det vigtigste, at de her elever er meget skarpe på at spørge, hvad de skal bruge viden til. Hele praksis- og anvendelsesdiskussionen er essentiel.”

”

”JEG TÆNKTE, DET VILLE BLIVE RART AT KOMME UD AT OPLEVE NOGET I STEDET BARE AT SIDDE PÅ SKOLEN ALTID. DET ER GODT AT KOMME UD OG HØRE NOGEN FORTÆLLE OM, HVORDAN TING FUNGERER I VIRKELIGHEDEN.”

”

**Kenneth Jensen-Terpet, 20 år,
2. hovedforløb som EUX Elektriker**

Netop anvendelsen vil fremover blive integreret i museets øvrige undervisningsforløb, ikke bare i Hoved og hænder-forløbet, men også i nogle af de undervisningsforløb, museet har i de permanente udstillinger.

”Vi har fx et forløb, Konflikt og samarbejde, som er superrelevant for den her gruppe elever. Men ikke fordi de skal have faget historie, sådan som gymnasieleverne skal. Vi prøver nu at styrke vores underviseres kompetencer inden for netop denne målgruppe, som har brug for at vide, hvad historie har med dem og deres nutid at gøre,” fortæller Ane Riis Svendsen.

”

”DER VAR MEGET MED IDENTITET, ARBEJDS-IDENTITET ELLER HVAD MAN SKAL SIGE. DET VAR NOK DET JEG LÆRTE MEST OM, AT DER ER MANGE TING I DET MED AT BLIVE HÅNDVÆRKER. OG I SAMARBEJDE.”

”

**Jonas Pleshardt Albrechtsen, 19 år,
2. hovedforløb som EUX Elektriker**

Derudover lærte forløbet museet noget afgørende om en målgruppe, de gerne vil se mere til.

”Eleverne formulerede det selv så fint: ”Hvis det bliver for skoleagtigt, så gider vi det ikke.” Der er jo en grund til, at de ikke har valgt gymnasiet, hvor meget undervisning stadig foregår ved tavlen” siger Ane Riis Svendsen.

Det betyder fx, at eleverne nok får opgavehæftet med, hvor der er linjer til at notere på, men de får også at vide, at det ikke er nødvendigt at skrive ned; diskussionerne og refleksionerne er det vigtigste – og måske også de sværeste:

”Vi skulle reflektere meget over tingene hele tiden, det var sådan lidt mærkeligt. Det kunne godt være svært at skulle skrive noget til alle spørgsmålene. Men det var også nogle ting, jeg i hvert fald ikke havde tænkt over før,” siger Jonas Pleshardt Albrechtsen, 19 år, på 2. hovedforløb som EUX, Elektriker.

UNDERVISNINGEN UD AF SKOLEN

Thomas Palmelund Johansens er også tilfreds. Ud over at kunne tikke pinde af på bekendtgørelsen for elevernes Erhvervsfag, gav forløbet nemlig også gevinst i form af selve læringsstedet.

”Vi har fået det ud af det, at undervisningen ikke behøver at foregå på et værksted eller i et klasseværelse, og at eleverne bevarer fokus, selv om de er et nyt sted. At de forbliver i den ramme,

der hedder, at nu er de i gang med at lære noget – det giver rigtig meget til smidigheden i vores undervisning,” fortæller Thomas Palmelund Johansen, der også kan glæde sig over at have givet en gruppe elever en overraskende god museumsoplevelse.

”Det var fedt, at man kunne få lov at prøve nogle ting på udstillingen, så det ikke var sådan et tørt museum, hvor du kan gå og se på en masse gamle malerier og så lige læse om det på et skilt ved siden af. Det var helt klart en positiv overraskelse ved museumsbesøget,” siger Kenneth Jensen-Terpet, der er 20 år, på 2. hovedforløb som EUX Elektriker.

Thomas Palmelund Johansen supplerer:

”Flere af eleverne gav bagefter udtryk for, at de var glade for, at det ikke var ’sådan noget gammelt noget’. Der var faktisk masser af gammelt nede i den udstilling, men de opfattede det som, at det handlede om dem selv.”

Til næste forløb, som bliver i uge 44, glæder han sig til, at museet også udarbejder lærervejledninger, så lærerne bliver endnu bedre klædt på til at støtte elevernes refleksioner.

”Vi kom hjem med hæfterne, de havde udfyldt, men det var lidt vanskeligt at omsætte. Som oplevelse og erfaring med et andet læringsrum har vi til gengæld fået skabt noget rigtig godt,” siger Thomas Palmelund.

”

”JEG TÆNKTE NOK AT DET VIL BLIVE NOGET KEDELIGT NOGET. DET ER NOK MANGE TEENAGERE TÆNKER OM MUSEER. AT DET BARE ER EN MASSE GAMLE TING.”

”

**Mikas, 17 år,
Grundforløb som EUX Mekaniker**

Til næste forløb, som bliver i uge 44, glæder han sig til, at museet også udarbejder lærervejledninger, så lærerne bliver endnu bedre klædt på til at støtte elevernes refleksioner.

”Vi kom hjem med hæfterne, de havde udfyldt, men det var lidt vanskeligt at omsætte. Som oplevelse og erfaring med et andet læringsrum har vi til gengæld fået skabt noget rigtig godt,” siger Thomas Palmelund.

VIGTIGSTE ERFARINGER FRA HOVED OG HÆNDER

//// RELEVANS

Eleverne oplevede, at det handlede om deres virkelighed, selv om det var på et museum.

//// FORM

Denne gruppe elever har i særlig grad brug for, at det ikke bliver for skolen, men for (arbejds)livet. Det var sjovt at prøve sig frem og at diskutere, men for ikke alle lige sjovt at skrive pointerne ned.

//// ANVENDELSE

Både museum og undervisere skal være i stand til at forklare, hvad noget kan bruges til. For museet betyder det fx. tilretning af undervisningsbeskrivelser, så eleverne forstår præcis, hvorfor de skal lære dette.

//// VALG

Udstillingen præsenterer eleverne for flere valgparametre, som alle repræsenterer motivationer der kan være drivende for valget af retning, fx. materiale-præference, samarbejdsform og kundekontakt.

//// FASTHOLDELSE OG TRIVSEL

Eleverne trives bedst, når de finder det fag, der præsenterer en arbejds- læringsform, der passer til dem.

EUX

Er en erhvervsfaglig gymnasieuddannelse, hvor eleverne både tager en håndværkeruddannelse som eksempelvis smed, automatiktekniker eller elektriker og har gymnasiefag som dansk, engelsk og matematik på samme tid.

Efterfølgende har de både studentereksamen og svendebrev og kan enten gå ud og arbejde som faglærte eller fortsætte studierne.

Se mere på

<https://www.tec.dk/eux>

HOVED OG HÆNDER

Et undervisningsforløb på ca. 2 timer målrettet erhvervsskoleelever, hvor formålet er at få de unge til at diskutere og reflektere over deres eget arbejdsliv som håndværkere.

Forløbet kan bookes af alle erhvervsskoler fra og med uge 45 og i hele resten af skoleåret 2019/2020.

ARBEJDERMUSEET

The Workers Museum